

Список використаних джерел:

1. Фесенко Т.В. Принципи формування й реалізації державної антикорупційної політики України. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 3. С. 180-184. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/3/31.pdf>.
2. Собовий О.М. Загальні аспекти проблеми удосконалення правового забезпечення боротьби з корупцією. Офіційна сторінка Міністерства юстиції України. https://minjust.gov.ua/m/str_1129.
3. Конвенція ООН проти корупції: Конвенція від 31.10.2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text
4. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ЕТ8 173): Конвенція від 27.01.1999 № ETS173. URL: https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_101.

Тулінов Валентин Сергійович

*декан факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Донецького державного університету внутрішніх справ, підполковник поліції,
кандидат юридичних наук, доцент*

СОЦІАЛЬНИЙ І ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ОСІБ, ЗАЛУЧЕНИХ ДО НЕГЛАСНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Статтею 13 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» регламентовані питання забезпечення соціального і правового захисту особи, яка залучається до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності. Вимоги даної статті розповсюджуються і на осіб, які на конфіденційних засадах спрямовують свої зусилля на виявлення колаборантів та осіб, які скоїли воєнні кримінальні правопорушення.

Зокрема в цій статті зазначено, що особа, яка залучається до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності, перебуває під захистом держави.

Співробітництво особи з оперативним підрозділом зараховується до її загального трудового стажу в разі укладення з нею трудової угоди. Якщо у зв'язку з виконанням такою особою завдань оперативно-розшукової діяльності настала її інвалідність або смерть, на неї поширюються пільги, передбачені у таких випадках для працівників оперативних підрозділів.

Так, у статті 12 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» вказано, що на працівників, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, поширюються гарантії правового і соціального захисту, передбачені законами України про ці органи. Як приклад візьмемо Закон України «Про Національну поліцію», у складі якої здійснюють оперативно-розшукову діяльність підрозділи кримінальної поліції. Зокрема Розділ IX Закону України «Про Національну поліцію» регламентує соціальний захист поліцейських, наприклад – отримання одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) чи втрати працездатності поліцейського.

У разі виникнення загрози життю, здоров'ю або майну особи, яка залучається до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності, її захист

забезпечується в порядку, передбаченому частиною третьою статті 12 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» де визначено, що при наявності даних про загрозу життю, здоров'ю або майну працівника та його близьких родичів у зв'язку із здійсненням ним оперативно-розшукової діяльності в інтересах безпеки України, або по виявленню тяжкого та особливо тяжкого злочину, або викриттю організованої злочинної групи оперативний підрозділ зобов'язаний вжити спеціальних заходів для забезпечення їх безпеки – зміна даних про особу, зміна місця проживання, роботи і навчання, інших даних у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 41 Закону України «Про розвідку» регламентує соціальний і правовий захист осіб, залучених до конфіденційного співробітництва з розвідувальними органами. Зокрема, особам, залученим до конфіденційного співробітництва з розвідувальними органами, гарантуються нерозголошення факту такого залучення, соціальний і правовий захист з боку держави у порядку та на умовах, визначених законодавством. З метою забезпечення безпеки та захисту осіб, залучених до конфіденційного співробітництва, їх близьких родичів розвідувальними органами можуть здійснюватися спеціальні заходи безпеки в порядку, передбаченому для співробітників цих органів та їх близьких родичів. Залучені до конфіденційного співробітництва особи, які брали участь у виконанні розвідувальних завдань на тимчасово окупованій території України, у районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, або на інших територіях, де в період виконання цих завдань велися бойові дії, мають право на отримання статусу учасника бойових дій та статусу особи з інвалідністю внаслідок війни у визначених Кабінетом Міністрів України порядку і способ, що унеможливають розкриття факту їх конфіденційного співробітництва з розвідувальними органами. У разі смерті (загибелі), встановлення інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності, що настали у зв'язку з виконанням розвідувальних завдань, особи, залучені до конфіденційного співробітництва, або члени їх сімей мають право на призначення та виплату одноразової грошової допомоги, медичне забезпечення в розмірах і порядку, визначених для співробітників кадрового складу. Окрім того, у разі затримання, арешту або засудження за кордоном залучених до конфіденційного співробітництва осіб у зв'язку з виконанням ними розвідувальних завдань держава сприяє їх звільненню. Збитки, завдані залученим до конфіденційного співробітництва особам у зв'язку з виконанням ними розвідувальних завдань, відшкодовуються в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, за рахунок коштів державного бюджету, передбачених на утримання відповідних розвідувальних органів.

Залучені до конфіденційного співробітництва особи, які не є громадянами України та які зробили вагомий внесок у розвиток Української держави, за клопотанням керівника розвідувального органу можуть бути прийняті до громадянства України за спрощеною процедурою або отримати статус біженця в Україні чи притулок в Україні.

Отже, питання соціального і правового захист осіб, залучених до

негласного співробітництва, з урахування реалій сьогодення, потребують подальшого наукового дослідження та є актуальними для сучасної правозастосовної практики з огляду надання гарантій зазначеної категорії осіб при виконанні ними завдань оперативно-розшукової діяльності.

Хитровський Дмитро Володимирович

викладач кафедри загальноправових дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Донецького державного університету внутрішніх справ

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ПРИНЦИП ВЗАЄМОДІЇ ГРОМАДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ОРГАНІВ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Доброчесна поведінка є багатогранним явищем, що має як корпоративний, так й індивідуальний прояв в публічній діяльності. Усвідомлення важливості забезпечення порядності та чесної поведінки стало актуальним питанням в процесі боротьби з корупцією, забезпечення високого рівня професіоналізму та дієвості державницьких функцій. Закріплення правового принципу доброчесності в законодавчих положеннях, без сумніву, є позитивним чинником не тільки подальшої нормопроектної відомчої діяльності, а й в умовах становлення доброчесності як режиму.

Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII містить чітке визначення доброчесності як принципу державної служби серед переліку інших [1]. Зокрема, пункт 5 частини 1 статті 4 визначається як «спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень» [1].

Експертами голландського інституту державного управління в систему елементів принципу доброчесності публічних осіб включено таку ознаку як «відданість справі» [2, с. 43]. На наш погляд, незважаючи на те, що відданість справі належить до ознак професіоналізму, її необхідно опосередковано враховувати при оцінці доброчесності публічної особи, оскільки:

по-перше, демонструючи відданість, наприклад, правоохоронній функції, службовець приймає в якості внутрішнього зобов'язання й інші корпоративні принципи правоохоронної діяльності;

по-друге, відданість, готовність діяти до кінця передбачає усвідомлення та виконання публічного інтересу служби, що супроводжується призначенням доброчесності – спрямованість на захист публічного інтересу;

по-третє, відданість справі є проявом поваги до корпоративних правил та усвідомлення своєї приналежності до місії відомства, де працює службовець;

по-четверте, демонстрація відданості є позитивним прикладом для суспільства не тільки такими якостями як працьовитість, а й ототожнення того, що особа сприяє реалізації публічних завдань, які їй було делеговано.

Серед інших правових інструментів, встановлення на загальнодержавному